

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Р Ј Е Ш Е Њ Е

по Захтјеву за појединачно изузеће рестриктивног споразума - Уговора о оквирној комерцијализацији и технолошкој лиценци, који су поднијели привредни субјекти Philip Morris Product S.A., Швајцарска и KT&G Corporation, Република Кореја

**Сарајево,
фебруар 2024. године**

Број: УП-06-26-4-006-30/23
Сарајево: 08.02.2024. године

Конкyренцијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е) и члана 42. став (1) тачка б), а у вези са чланом 4. и 5. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) у поступку покренутом по Захтјеву за појединачно изузеће рестриктивног споразума - Уговора о оквирној комерцијализацији и технолошкој лиценци, запримљеном дана 14.02.2023. године, под бројем: УП-06-26-4-006-1/23, који су поднијели привредни субјекти Philip Morris Product S.A., Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Швајцарска и КТ&G Corporation, 71 Beotkkot-gil, Daedeok-gu, Daejeon, 34337, Република Кореја, путем адвоката Нихада Сијерчића, ул. Фра Анђела Звиздовића бр. 1, ВС UNITIC, Tower В/II, 71000 Сарајево, на 2. (другој) сједници одржаној дана 08.02.2024. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Утврђује се појединачно изузеће рестриктивног споразума - Уговора о оквирној комерцијализацији и технолошкој лиценци, закљученог дана 30.01.2023. године између привредних субјеката Philip Morris Product S.A., Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Швајцарска и КТ&G Corporation, 71 Beotkkot-gil, Daedeok-gu, Daejeon, 34337, Република Кореја, у смислу члана 4. и 5. Закона о конкуренцији.
2. Појединачно изузеће споразума из тачке (1) диспозитива овог Рјешења утврђује се на временски период од 5 (пет) година и важи од дана његовог закључења, тј. почев од 30.01.2023. године.
3. Обавезују се привредни субјекти Philip Morris Product S.A., Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Швајцарска и КТ&G Corporation, 71 Beotkkot-gil, Daedeok-gu, Daejeon, 34337, Република Кореја да плате административну таксу на рјешење у износу од 2.000,00 КМ, у корист Буцета институција Босне и Херцеговине.
4. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у Службеном гласнику Босне и Херцеговине, службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

О б р а з л о ж е њ е

Конкyренцијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкyренцијски савјет), запримио је дана 14.02.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-1/23, Захтјев за појединачно изузеће рестриктивног споразума (у даљем тексту: Захтјев), који је у име привредних субјекта Philip Morris Product S.A., Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Швајцарска (у даљем тексту: Philip Morris) и КТ&G Corporation, 71 Beotkkot-gil, Daedeok-gu, Daejeon, 34337, Република Кореја (у даљем тексту: КТ&G), поднио адвокат Нихад Сијерчић, ул. Фра Анђела Звиздовића 1, ВС UNITIC, Tower В/II, 71000 Сарајево.

Споразуми за које је тражено појединачно изузеће су: Уговор о оквирној комерцијализацији и технолошкој лиценци (ЦАТЛА), Уговор о лиценци за жиг (ТМЛА) и Уговор о испоруци и логистичким услугама (САЛСА), који су закључени дана 30.01.2023. године (у даљем тексту: трансакција) између привредних субјеката Philip Morris и КТ&G (у даљем тексту заједно наведени: Подносиоци захтјева).

Конкурenciјски савјет је поред Захтјева запримио и самоиницијативно достављене допуне истог, које су запримљене дана 13.03.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-2/23, дана 15.03.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-3/23 и дана 30.03.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-4/23.

Увидом у сву достављену документацију, утврђено је да Захтјев није комплетан и да га је потребно допунити у складу са чланом 29. став (1) Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон), због чега је Конкурenciјски савјет, актом број: УП-06-26-4-006-5/23 од 13.04.2023. године, од Подносилаца захтјева тражио да исти допуне, што су они и учинили поднесцима запримљеним дана 21.04.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-6/23, дана 28.04.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-7/23 и дана 03.05.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-8/23.

Конкурenciјски савјет је анализом Захтјева и посебно уговора за које се тражи појединачно изузеће, а у смислу члана 5. Закона, утврдио да се у предметном случају ради о три различита споразума (уговора), за које без обзира на њихову повезаност треба провести засебне поступке и сваки појединачно оцјенити у складу са Законом.

У складу с тим, а због постојања формалног недостатка у Захтјеву, сходно члану 60. став (1) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), Конкурenciјски савјет је актом број: УП-06-26-4-006-9/23 од 16.05.2023. године, затражило од Подносилаца захтјева да недостатак отклоне, на начин да се изјасне за само један споразум за који траже појединачно изузеће од забране.

Подносиоци захтјева изјаснили су се поднеском запримљеним дана 01.06.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-10/23, у којем је наведено да се Захтјев односи на Уговор о оквирној комерцијализацији и технолошкој лиценци (ЦАТЛА) закључен између Подносилаца захтјева дана 30.01.2023. године (у даљем тексту: ЦАТЛА уговор).

Након што су Подносиоци захтјева доставили тражене допуне Конкурenciјски савјет је у складу са чланом 29. став (3) Закона, дана 10.08.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-12/23, издао Потврду о комплетном и уредном Захтјеву.

1. Странке у поступку

Странке у поступку су привредни субјекат Philip Morris и привредни субјекат KT&G.

1.1. Привредни субјекат Philip Morris

Привредни субјекат Philip Morris са сједиштем на адреси Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Швајцарска према изводу из Трговинског регистра Кантона Neuchatel, Швајцарска, од 09.02.2023. године, регистрован је под идентификационим бројем (IDE/UID) CHE-105.950.151, са предметом дјелатности: Производња и продаја свих производа од дувана, свих производа који садрже никотин, као апарата и опреме која се користи у вези са тим, истраживање и развој, као и реализација свих послова који су на било који начин повезани са предметом друштва; друштво може да прошири своју дјелатност на друга потрошачка добра; његов предмет је и пружање свих услуга које се односе нарочито на организацију и управу предузећа; производња, развој, трговина у свим облицима (куповина, продаја, извоз, увоз и заступништва) робе сваке врсте, и то у Швајцарској и у иностранству.

Привредни субјекат Philip Morris, као зависно друштво привредног субјекта Philip Morris International Inc., holding друштва из Вирџиније основаног 1987. године, је међународна дуванска компанија која се бави производњом и продајом цигарета, бездимних производа и повезаних електронских уређаја и прибора, и других производа који садрже никотин на тржиштима изван Сједињених Америчких Држава.

Привредни субјекат Philip Morris у 2016. години се обавезао да ће испоручити будућност "без дима" засновану на бездимним производима слѣдеће генерације, који иако нису без ризика, представљају бољи избор за потрошаче од пушења цигарета.

Од 2008. године привредни субјекат Philip Morris је уложио преко 10,5 милијарди долара у истраживање, развој, изградњу производних капацитета, научно поткрепљење и комерцијализацију иновативних бездимних производа за одрасле пушаче који би иначе наставили да користе традиционалне цигарете.

Тренутни портфолио бездимних производа привредног субјекта Philip Morris нарочито садржи платформе у различитим фазама развоја и комерцијализације, укључујући производе од дувана за гријање, производе на пару који садрже никотин (тј. е-цигарете), снус и никотинске кесице.

Нето приходи које привредни субјекат Philip Morris остварује од бездимних производа достигли су скоро једну трећину његовог укупног прихода и преко 50% на 17 тржишта у 2022. години, напредујући ка амбицији да постане компанија која је претежно заснована на несагоријевајућим производима у смислу нето прихода у 2025. години.

Повезано друштво привредног субјекта Филип Моррис у Босни и Херцеговини је привредни субјекат Philip Morris ВН д.о.о. Сарајево, Трг Солидарности 2А, 71000 Сарајево (у даљем тексту: Philip Morris ВН), у којем 100% учешћа у власништву има привредни субјекат Philip Morris Switzerland Sarl, са сједиштем на адреси Chemin de Brillancourt 4. 1006 Lausanne, Швајцарска.

Према актуелном изводу из судског регистра Општинског суда у Сарајеву број: 065-0-Per3-23-001630 од 16.02.2023. године, привредни субјекат Philip Morris ВН уписан је под матичним бројем уписа: 65-01-0823-11 (стари број: 1-25686), са претежном регистрованом дјелатности велепродаје дуванских производа.

Привредни субјекат Philip Morris ВН увози КТ&Г-ове бездимне производе у Босну и Херцеговину и исте комерцијализира путем привредног субјекта Бореас д.о.о. Крешево, који их даље дистрибуише и/или препродаје на тржишту Босне и Херцеговине.

Привредни субјекат КТ&Г

Привредни субјекат КТ&Г са сједиштем на адреси 71 Beotkkot-gil, Daedeok-gu, Daejeon, 34337, Република Кореја, према изводу Пореске управе Републике Кореје, Окружне пореске канцеларије Вукдаејон, од 07.02.2023. године, регистрован је под бројем 306-81-30866, са наведеном дјелатности: Производња/Продаја на велико и мало, те врстом друштва: Производња дуванских производа, Продаја на велико остале произведене хране.

Привредни субјекат КТ&Г је међународна дуванска компанија која потиче из Републике Кореје, на коју је углавном усредсређена, а који је првобитно био монопол у државном власништву, који је приватизован и чије су дионице данас предмет јавне трговине.

Активна продаја бездимних производа привредног субјекта КТ&Г је ограничена на Републику Кореју, а његови кључни брендови цигарета су: *The One, Indigo, Arirang, This, Zest, Esse, Raison and Lo Cruх*.

Привредни субјекат КТ&Г је активан и у областима медицинског биља, здраве хране, фармацеутских производа и козметике, и развио је пословање с некретнинама и развоја хотела у Републици Кореји.

Привредни субјекат КТ&Г нема повезаних друштава у Босни и Херцеговини и тренутно није активан у Босни и Херцеговини, изузев са производима *lil* и *Fiit* које је на основу оригиналних

аранжмана за подручје Босне и Херцеговине дистрибуише привредни субјекат Philip Morris, који је са дистрибуцијом отпочео дана 07.02.2022. године.

2. Правни оквир предметног поступка

Конкурентијски савјет је у провођењу предметног поступка примијенио одредбе Закона о конкуренцији, Закона о управном поступку Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), Одлуке о групном изузећу споразума између привредних субјеката који дјелују на различитим нивоима производње, односно дистрибуције (вертикални споразуми) ("Службени гласник БиХ", број 18/06), Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), те Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10).

3. Поступак по Захтјеву за покретање поступка

У свом Захтјеву и допунама захтјева, Подносиоци захтјева описују чињенично стање и околности које су разлог за подношење Захтјева, те наводе сљедеће:

- Подносиоци захтјева извршили су дана 30.01.2023. године трансакцију, којом је закључен ЦАТЛА уговор, који је предмет Захтјева.
- Основ за подношење Захтјева је члан 4. став (3), члан 5. и члан 6. Закона, у складу с којим Конкурентијски савјет може изузети поједини рестриктивни споразум од забране уколико доприноси унапријеђењу производње и дистрибуције робе унутар Босне и Херцеговине, или промоцији техничког и економског напретка, при чему потрошачима омогућава правичан удио користи, док у исто вријеме не намеће ограничења која нису неопходна за постизање циља споразума, односно не омогућава искључивање конкуренције у битном дијелу предметних производа.
- Подносиоци захтјева су раније међусобно закључили низ уговора (у даљем тексту: оригинални аранжмани), укључујући Уговор о дистрибуцији од дана 29. јануара 2020. године, према ком су привредном субјекту Philip Morris додијељена ексклузивна права за комерцијализацију бездимних производа привредног субјекта КТ&Г и сваки развој тих бездимних производа на тржиштима ван Републике Кореје. Бездимни производи у питању обухватају технолошке системе, укључујући производе од дувана на гријање, електронске цигарете или хибридне системе (*mj.* системе који користе и технологију електронске цигарете и дувана на гријање), односно њихове одговарајуће уређаје и потрошни материјал. Привредни субјекат Philip Morris је такође имао ексклузивна права на неопходну интелектуалну својину и права на брендирање компаније КТ&Г како би ефикасно комерцијализовао ове бездимне производе.
- Прије имплементације оригиналних аранжмана у Босни и Херцеговини, Подносиоци захтјева су дана 13.09.2021. године затражили претходно одобрење Конкурентијског савјета да је Уговор о дистрибуцији усклађен са релевантним правилима конкуренције у Босни и Херцеговини, што је потврђено Рјешењем број: УП-03-26-4-038-24/21 од 17.02.2022. године, којим се одобрава његово појединачно изузеће до 29.01.2023. године (у даљем тексту: Рјешење о изузећу), а које је Рјешењем број: УП-04-26-4-026-13/22 од 26.01.2023. године продужено до 26.10.2023. године (у даљем тексту: Рјешење о продужењу изузећа).
- Од оригиналних аранжмана, привредни субјекат Philip Morris ставио је на тржиште бездимне производе привредног субјекта КТ&Г у преко 30 земаља широм свијета. Оригинални аранжмани су омогућили привредном субјекту Philip Morris да се приближи свом циљу транзиције у будућност без дима, истовремено пружајући потрошачима додатни избор бездимних производа по стандардима високог квалитета и по различитим цијенама.

- Уважавајући позитивне ефекте оригиналних аранжмана, Подносиоци захтјева настоје да наставе свој стратешки пословни однос. У том циљу су дана 30.01.2023. године закључили предметну трансакцију. Уговори који су предмет трансакције замијениће оригиналне аранжмане, са изузетком споразума о интелектуалном власништву и споразума о алтернативном рјешавању спорова који су претходно уговорени између Подносилаца захтјева.
- У оквиру предметне трансакције, привредни субјекат (..)**¹.
- Привредни субјекат Philip Morris ће задржати релевантна ексклузивна права на КТ&Г-ова сродна права интелектуалне својине и жигове неопходне за комерцијализацију Портфолио платформи према ЦАТЛА уговору. Поред тога, привредни субјекат (..)**.
- Привредни субјекат Philip Morris ће преузети значајне обавезе обима за потрошни материјал које ће обезбиједити континуисано снабдијевање КТ&Г-овим производима на тржиштима изван Републике Кореје и Русије, укључујући Босну и Херцеговину. Ове обавезе обима ће подстаћи привредни субјекат Philip Morris да комерцијализује што већи број КТ&Г-ових производа током трајања ЦАТЛА уговора и обезбиједиће да потрошачи наставе користити предности односа Подносилаца захтјева у складу са трансакцијом.
- Привредни субјекти Philip Morris и КТ&Г успоставиће управни одбор који ће расправљати о питањима као што су исправке које Philip Morris захтјева у погледу КТ&Г-ових Портфолио платформи. У складу са одлуком управног одбора, привредном субјекту Philip Morris може бити одобрено да производи било који КТ&Г-ов потрошни материјал за Портфолио платформу.
- КТ&Г-ови иновативни производи омогућавају привредном субјекту Philip Morris да настави потицати широк спектар одраслих пушача, који би иначе наставили да пуше, да пређу на бездимне производе не само одржавањем, већ и оснаживањем свог широког портфолија алтернатива сагоријевајућим дуванским производима, с разноликим избором укуса, цијена и технологије на све већем броју тржишта.
- Привредни субјекат КТ&Г ће индиректно наставити да проширује и консолидира продају својих бездимних производа ван Републике Кореје. Привредни субјект Пхилип Моррис би допринио својим ресурсима, знањем и инфраструктуром за међународна тржишта, проширујући потрошачима приступ бездимним производима КТ&Г-а и пружајући атрактивне платформе за успостављање присуства КТ&Г-а на тржиштима која су предмет трансакције. Привредни субјект КТ&Г ће наставити да користи предности техничке, научне и међународне експертизе привредног субјекта Пхилип Моррис у помагању одраслим пушачима да пређу на боље алтернативе, што је такође идентифицирано као кључни стратешки циљ.
- Имајући у виду природу производа који је предмет ЦАТЛА уговора, а у складу са претходном праксом Конкурентијског савјета, Подносиоци захтјева предлажу да се релевантно тржиште производа по предметном Захтјеву дефинише као тржиште veleпродаје несагоријевајућих производа који су алтернатива цигаретама. Подносиоци захтјева за релевантно географско тржиште предлажу територију Босне и Херцеговине, узимајући у обзир надлежности Конкурентијског савјета, као и регулаторни режим којим се регулишу односни производи.
- Подносиоци захтјева наводе да се структура релевантног тржишта није значајно промијенила од доношења наведених Рјешења о изузећу и Рјешења о продужењу Уговора о дистрибуцији до доношења овог Захтјева.

---

¹ подаци представљају пословну тајну у смислу члана 38. Закона о конкуренцији

- Трансакција почива на томе да KT&G не врши активну продају производа од дувана за гријање, електронских цигарета или хибридних производа ван Републике Кореје и мало је вјероватно да би KT&G у одсуству трансакције био у могућности да настави са пружањем производа које Philip Morris тренутно комерцијализује у Босни и Херцеговини према оригиналним аранжманима.
- Из перспективе привредног субјекта Philip Morris овај аранжман је у складу са његовом основном стратегијом премјештања основног пословања са конвенционалних цигарета на бездимне производе, а нарочито да успоставе несагоријевајуће производе као кључне за прелазак потрошача са конвенционалних цигарета. Дистрибуција KT&G-ових производа ће омогућити да Philip Morris приступи већем броју потрошача широм свијета, него што сад може својим IQOS производима кроз укључивање хибридних производа KT&G-а (за које не постоји Philip Morris еквивалент) и могућност укључивања још једног брэнда на другом (вјероватно нижем) цјеновном нивоу. Из перспективе привредног субјекта KT&G, трансакција ће омогућити KT&G-у атрактивну платформу за лансирање својих производа изван Кореје, а експертиза Philip Morris-а лансирању сличних производа је значајан мотив за KT&G да закључи овај аранжман.
- Као и код оригиналних аранжмана, трансакција повећава учинак и уопштено ће генерисати позитивне ефекте за потрошаче и конкуренцију на тржишту Босне и Херцеговине, укључујући шири избор производа и више алтернатива за прелазак са сагоријевајућих цигарета. KT&G-ови иновативни производи ће омогућити Philip Morris у да оснажи свој широки портфолио алтернатива конвенционалним дуванским производима и настави да представља широк спектар потрошача са разноврсним избором укуса, цијена и технологије како би подстакao њихов прелазак на бездимне производе. Поред тога, трансакција ће довести до позитивних исхода у смислу конкуренције, пошто ће Philip Morris наставити да шири продају KT&G-ових бездимних производа ван Републике Кореје, повећавајући међународни брэнд KT&G и развијајући његово тржишно присуство у већем обиму јурисдикција.
- Трансакција би босанскохерцеговачким потрошачима пружила више опција у погледу остављања цигарета, нудећи побољшани портфолио који ће им пружити све шири спектар избора укуса, цијена и технологије, проширујући избор на KT&G-ове производе и омогућавајући додатне здравствене бенефите. Очекује се да ће KT&G-ови производи задржати ниже цијене у поређењу са IQOS/HEETS-ом и да ће омогућити атрактивну алтернативу за босанскохерцеговачке потрошаче који воде рачуна о трошковима, што ће довести до свеукупне конкурентније понуде. Поред тога, привредни субјекат KT&G је дужан да обезбиједи да производи у потпуности буду усклађени са примјењивим Philip Morris стандардима производа и кључним квалитетима процеса, као и да у потпуности поштује примјењиве регулаторне захтјеве, а Philip Morris је међу најбољима у свијету у погледу примјене истих, обезбјеђујући висок ниво квалитета производа и услуге.
- Као и код оригиналних аранжмана, трансакција подразумијева одређене одредбе о ексклузивности и забрани конкуренције које чине њен саставни дио, а које су објективно неопходне за спровођење њихових одредби и пропорционалне су текућим циљевима Подносилаца захтјева.
- У складу са ЦАТЛА уговором, KT&G ће додијелити Philip Morris-у ексклузивна права на стављање у промет KT&G-овог система портфолио производа које Подносиоци захтјева повремено укључују у њега, на тржиштима ван Републике Кореје и Русије. Привредни субјекат KT&G ће се такође обавезати да неће конкурисати са истим портфолио производима који чине дио ЦАТЛА уговора, или са било којим конкурентским производима за те производе, или уговорити/дозволити било којој трећој страни да то учини у Републици Кореји и Русији. Трајање ових одредби о ексклузивности и забрани конкуренције је у складу са ЦАТЛА уговором за почетни период од пет (5) година. Иако су, као и основни уговори, ове одредбе предвиђене да буду продужене за узастопне периоде од пет (5) година, свако будуће

продужење подлијеже обезбјеђивању да је ЦАТЛА уговор у складу са релевантним законом о конкуренцији и преовлађујућим тржишним условима у вријеме настанка такве обнове.

- Подносиоци захтјева сматрају да су одредбе о ексклузивности и забрани конкуренције неопходне за постизање ефеката трансакције у корист потрошача и конкуренције. Без одредби о ексклузивности и забрани конкуренције, привредни субјекат Philip Morris не би закључио ревидиране аранжмане, с обзиром да улаже значајна додатна средства у унапрјеђење комерцијализације КТ&Г-ових производа, као циља који се ослања на способност Подносилаца захтјева да међународно изграде кохерентан имиџ брэнда. Одредбе о ексклузивности су неопходне за Филип Моррис да би предузео ове инвестиције и да у континуитету гради међународни брэнд, одобрен од стране Philip Morris-овог брэнда: IQOS-a. Уколико се утврди да су ове одредбе незаконите на било ком тржишту, од Подносилаца захтјева би се захтијевало да поново преговарају о кључним економским одредбама докумената трансакције.
- Инвестиције привредног субјекта Philip Morris су биле од суштинског значаја за постизање основних про-конкурентних циљева аранжмана Подносилаца захтјева, повећање свијести о међународном брэнду КТ&Г-а и пласирању његових бездимних производа на више од 30 различитих тржишта.
- С обзиром на величину улагања привредног субјекта Philip Morris у бездимне производе КТ&Г-а, и на грађење КТ&Г брэнда ван Републике Кореје, и период током којег ће се остварити поврат његових тренутних и будућих улагања, трајање одредби о ексклузивности не прелази оно што је објективно неопходно да би се остварили циљеви Подносилаца захтјева. Постоје довољне мјере заштите које обезбјеђују да ове одредбе немају никаква непотребна ограничења осим оних који су неопходни да би се постигла њихова корист. У исто вријеме, свако обнављање ових одредби ЦАТЛА уговора, биће предмет новог прегледа преовлађујућих тржишних услова и правила конкуренције у том тренутку.
- Привредни субјекат КТ&Г ће бити слободан да комерцијализује и да се такмичи са привредним субјектом Philip Morris кроз све нове дуванске производе за гријање, е-цигарете или хибридне системе које Подносиоци захтјева не пристану да повремено укључе у ЦАТЛА уговор, и под било којим другим брэндом изузев лиценцираног брэнда.
- Трансакција омогућава пласирање иновативних производа на тржиште кориштењем ресурса постојећег играча на тржишту, значајно смањујући временско кашњење и доносећи значајну ефикасност. Истовремено, Philip Morris-ови кључни конкуренти су на упоредивој тржишној позицији и имају на располагању или у развоју сличне сопствене понуде. Сходно томе, Подносиоци захтјева сматрају да би Конкуренцијски савјет требао да изузме ЦАТЛА уговор од забране, предлажући доношење рјешења којим се одобрава појединачно изузеће са периодом трајања до 30.01.2028. године, односно на период од пет (5) година од момента закључења ЦАТЛА уговора.

Конкуренцијски савјет је на основу изнесених навода утврдио да се у предметном случају ради о рестриктивном споразуму чијим провођењем може доћи до спрјечавања, ограничавања или нарушавања тржишне конкуренције на релевантном тржишту, ограничавањем и контролом производње, тржишта, техничког развоја или улагања, односно подјелом тржишта или извора снабдјевања, у смислу члана 4. став (1) тачка б) и ц) Закона, те оцијенио да појединачно изузеће ЦАТЛА уговора у складу са чланом 5. Закона, није могуће утврдити без провођења поступка, па је сходно томе дана 10.08.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-14/23 донио Закључак о покретању поступка.

4. Поступак након доношења Закључка о покретању поступка

Након покретања поступка Конкурenciјски савјет је извршио анализу података и документације из Захтјева, као и документације и података коју су Подносиоци захтјева доставили након покретања поступка, те утврдио које би још податке требало прикупити да би се могло приступити доношењу одлуке у предметном поступку.

Након доношења Закључка о покретању поступка, Подносиоци захтјева доставили су Конкурenciјском савјету још четири поднеска која су сматрала битним за рјешавање њиховог Захтјева, и то:

- 1) Поднесак за примљен дана 12.09.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-19/23, којим се доставља Рјешење о појединачном изузећу број: 4/0-02-380/2023-15 од 31.08.2023. године, донесено од стране Комисије за заштиту конкуренције Србије, а којим се од забране изузима предметна трансакција Подносилаца захтјева, односно којим су од забране изузети Уговор о оквирној комерцијализацији и технолошкој лиценци, Уговор о лиценци за жиг и Уговор о испоруци и логистичким услугама, закључени дана 30.01.2023. године;
- 2) Поднесак за примљен дана 05.10.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-20/23, којим су достављени допуњени подаци везани за тржишна учешћа учесника на тржишту veleпродаје несагоријевајућих производа који су алтернатива цигаретама у Босни и Херцеговини, те подаци везани за тржишно присуство КТ&Г-а у Босни и Херцеговини;
- 3) Поднесак за примљен дана 13.10.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-21/23, којим су достављени подаци везани за дистрибуцију КТ&Г-ових производа на тржишту Босне и Херцеговине;
- 4) Поднесак за примљен дана 08.11.2023. године под бројем: УП-06-26-4-006-22/23, којим су достављени допуњени подаци о тржишним удјелима Подносилаца захтјева и њихових конкурената на тржишту veleпродаје несагоријевајућих производа који су алтернатива цигаретама у Босни и Херцеговини за 2022. годину.

Конкурenciјски савјет је током провођења поступка утврдио да се у предметном случају ради о осјетљивом тржишту и да је за утврђивање чињеничног стања и оцјену доказа потребно више времена за прикупљање релевантних података, па је сходно томе дана 09.11.2023. године, под бројем: УП-06-26-4-006-23/23, донио Закључак о продужењу рока за доношење коначног рјешења за додатна 3 (три) мјесеца, у смислу члана 41. став (2) Закона.

У продуженом року, Конкурenciјски савјет је од Подносилаца захтјева, актом број: УП-06-26-4-006-25/23 од 22.01.2024. године, тражио појашњење да ли је ЦАТЛА уговор за који се тражи изузеће, повезан и по ком основу, са претходним изузећем Уговора о дистрибуцији, одобреног Рјешењем о изузећу Конкурenciјског савјета.

Подносиоци захтјева, доставили су тражено појашњење поднеском за примљеним дана 23.01.2024. године под бројем: УП-06-26-4-006-26/23, наводећи да ЦАТЛА уговор није повезан са појединачним изузећем Уговора о дистрибуцији, које је Конкурenciјски савјет одобрио својим Рјешењем о изузећу, те да се у предметном случају ради о новом уговору са новим правима и обавезама, наводећи при том да ЦАТЛА уговор предвиђа нове финансијске услове између уговорних страна, нове услове лиценцирања жигова, различите услове за раскид уговора, као и то да ће по ЦАТЛА уговору привредни субјекат Philip Morris имати већу флексибилност да дода нове бездимне производе које је развио КТ&Г.

5. Релевантно тржиште

Да би утврдио да ли су испуњени услови за појединачно изузеће, Конкуренцијски савјет је приликом оцјене ЦАТЛА уговора морао прво утврдити релевантно тржиште производа/услуга и релевантно географско тржиште, а у складу са чланом 3. Закона, те одредбама члана 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта.

Релевантно тржиште, у смислу члана 3. Закона, те члана 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, чини тржиште одређених производа/услуга које су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште производа обухвата све производе и/или услуге које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјењивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Према одредби члана 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно географско тржиште обухвата цјелокупну или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантне услуге под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Подносиоци захтјева су имајући у виду праксу Конкуренцијског савјета изражену у Рјешењу о изузећу, као и у Рјешењу о продужењу изузећа, и природу производа који су предмет ЦАТЛА уговора, предложили да се релевантно тржиште производа дефинише као тржиште veleprodaje несагоријевајућих производа који су алтернатива цигаретама, а за релевантно географско тржиште територију Босне и Херцеговине.

Конкуренцијски савјет је приликом одређивања релевантног тржишта предметног споразума у обзир узео дјелатност која ће се обављати приликом провођења ЦАТЛА уговора у Босни и Херцеговини, врсту и природу производа који су предмет ЦАТЛА уговора, те географско подручје Босне и Херцеговине на којем ће се вршити продаја производа који су предмет ЦАТЛА уговора.

Конкуренцијски савјет је утврдио да се у предметном случају ради о veleprodaji несагоријевајућих производа који су алтернатива цигаретама привредног субјекта КТ&G, која ће се вршити путем дистрибутивне мреже привредног субјекта Philip Morris на цијелој територији Босне и Херцеговине.

У складу са наведеним, Конкуренцијски савјет је за релевантно тржиште одредио тржиште veleprodaje несагоријевајућих производа који су алтернатива цигаретама у Босни и Херцеговини.

6. Анализа релевантног тржишта

Подносиоци захтјева наводе да постоји одређен број значајних карактеристика "несагоријевајућих производа који су алтернатива цигаретама" (тзв. НЦА производи) које утичу на услове уласка или инвестиције и стручност неопходне за успостављање производа на одрживој основи на тржишту. Иако намијењено замјени конвенционалних цигарета, бездимни производи су комплекснији за кориштење и потрошачима је неопходна обука и подршка ради преласка, а такође је потребан и виши ниво пост-продајних услуга којима би се рјешавале технички проблеми прилагођавања на кориштење електронског уређаја са потрошним производом у упоредби са једнократном цигаретом.

Иако производи не користе исти брендинг као конвенционалне цигарете, Подносиоци захтјева

сматрају да је репутација добављача важнија за пушаче који се поуздају у бренд или брендове, који морају да инвестирају у набавку уређаја ради преласка на производ, као и за избор преласка на алтернативни производ или избор између различитих производа. Такође, сматрају да постоје и веће регулаторне несигурности и комплексности у вези са производима, имајући у виду њихову иновативну природу и мање доступних студија о њиховој безбједности, изазивају зависности, и атрактивности, па сходно томе, постоје нарочити изазови у пласирању производа на тржиште у више јурисдикција, нарочито за добављаче какав је КТ&Г који има ограничено међународно пословање или искуство (укључујући и Босну и Херцеговину), и ограничено препознат бренд или име, због чега Philip Morris-ови ресурси, знање и инфраструктура омогућавају значајне бенефите за маркетинг производа ван Кореје.

Према Подносиоцима захтјева, последице доношења Рјешења о изузећу (17.02.2022. године) и Рјешења о продужењу изузећа (26.01.2023. године), није било битнијих промена структуре релевантног тржишта. С обзиром да нема доступних екстерних студија или анализа тржишта, нити у Босни и Херцеговини постоји службени извор или статистички подаци о продаји релевантних производа, Подносиоци захтјева су на основу критеријума продајних вриједности дали своју оквирну процјену тржишних учешћа Подносилаца захтјева и њихових конкурената на релевантом тржишту за 2022. годину, која је приказана у сљедећој табели:

Табела бр.1

Ред. бр.	Учесник на тржишту (Бренд производа)	Процијењено тржишно учешће (%)
1.	(..)**	(..)**
2.	(..)**	(..)**
3.	(..)**	(..)**
4.	(..)**	(..)**
5.	(..)**	(..)**
6.	(..)**	(..)**
7.	(..)**	(..)**
8.	(..)**	(..)**
9.	(..)**	(..)**
10.	(..)**	(..)**
11.	(..)**	(..)**
12.	(..)**	(..)**
Укупно:		(..)**
Укупно 1+3:		(..)**

Извор: подаци из Захтјева

Према подацима о тржишним учешћима на релевантном тржишту у 2022. години, наведеним у Табели бр.1, привредни субјекат Philip Morris имао је тржишно учешће од (..)**%, док је привредни субјекат КТ&Г имао тржишно учешће од (..)**%, што у коначници даје њихово заједничко тржишно учешће од (..)**%.

Позивајући се на раније донесено Рјешење о изузећу и Рјешење о продужењу изузећа, Подносиоци захтјева сматрају да наведена тржишна учешћа, која су дата на основу критеријума продајних вриједности, не одражавају стварну тржишну моћ учесника на тржишту велепродаје несагоријевајућих производа који су алтернатива цигаретама у Босни и Херцеговини.

Постојање тржишне моћи, односно тржишне снаге је услов за постојање доминантног положаја одређеног привредног субјекта, односно привредних субјеката на релевантном тржишту, с тим да такав положај у правилу није забрањен, како је то прописано чланом 3. став (1) и чланом 4 став (1) Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја.

7. Анализа ефеката споразума

Уговор се као и код оригиналних аранжмана, заснива на томе да КТ&Г не врши активну продају производа од дувана за гријање, електронских цигарета или хибридних производа ван Републике Кореје.

Према Подносиоцима захтјева, (...)**.

Користи које ЦАТЛА уговор доноси привредном субјекту Philip Morris, према Подносиоцима захтјева, заснивају се на његовој стратегији премјештања основног пословања са конвенционалних цигарета на бездимне производе, омогућавању приступа већем броју потрошача широм свијета путем дистрибуције КТ&Г-ових производа, него што то сад може са својим IQOS производима, као и укључивање хибридних производа КТ&Г-а за које не постоји еквивалент Philip Morris-а, те могућност укључивања још једног бренда на другом цјеновном нивоу.

Као разлоге које доносе корист КТ&Г-у закључивањем предметне трансакције, Подносиоци захтјева наводе могућност КТ&Г-а да има атрактивну платформу за лансирање својих производа изван Кореје, а експертиза Philip Morris-а у лансирању сличних производа је значајан мотив за КТ&Г да закључи овај аранжман.

Позитивни ефекти оригиналних аранжмана су према Подносиоцима захтјева разлог за наставак њиховог међусобног пословног односа, те је у том циљу и закључена предметна трансакција. КТ&Г производи би требало и тренутно употпуњавају портфолио Philip Morris-а, чије искуство би допринијело њиховом даљем унапређењу и ширењу изван Јужне Кореје, што доказује увођење ових производа у 30 земаља широм свијета. Ефекти реализације ЦАТЛА уговора требали би потрошачима на релевантом тржишту пружити више опција у погледу остављања цигарета, при том нудећи побољшани портфолио са већим избором укуса, цијена и технологије, проширујући избор на КТ&Г-ове производе и омогућавајући додатне здравствене бенефиције. Такође се очекује да ће КТ&Г-ови производи на релевантном тржишту задржати ниже цијене у поређењу са IQOS/HEETS-ом и омогућити алтернативу за потрошаче који воде рачуна о трошковима, што ће довести до свеукупне конкурентније понуде.

Експанзијом алтернативних производа који садрже никотин доступних на релевантном тржишту довешће до повећања квалитета и конкурентности тржишта, те увођења додатних иновација за потрошаче, које се не односе само на додатне опције за електронске цигарете и несагоријевајуће производе, већ потенцијално и хибридне опције, које Philip Morris нема у својој понуди. Иновације и здравствени проблеми су у основи развоја алтернатива конвенционалним дуванским производима, због чега би и потрошачи на релевантном тржишту имали користи од већег избора у овом сегменту.

Привредни субјекат Philip Morris познат је у свијету по квалитету својих производа и услуга, па ће у том смислу и КТ&Г-ови производи морати да их прате, с обзиром да је у складу са ЦАТЛА уговором КТ&Г дужан да обезбиједи да производи у потпуности буду усклађени са примјенјивим Philip Morris-овим стандардима и квалитетима процеса и да се у потпуности поштују примјењиви регулаторни захтјеви. Подносиоци захтјева сматрају да ће њихова сарадња умањити заостајање у сваком управљању кризама и обезбиједиће побољшање покривености и доступности производа, као и осигурати бољу контролу над токовима производа и борбу против илегалног тржишта.

8. Утврђено чињенично стање и оцјена доказа

У складу са чланом 4. став (1) Закона, забрањени су споразуми, уговори, поједине одредбе споразума или уговора, заједничка дјеловања, изричитих и прешутних договори привредних субјеката, као и одлуке и други акти привредних субјеката који за циљ и посљедицу имају

спрјечавање, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције на релевантном тржишту, а који се односе на директно или индиректно утврђивање куповних и продајних цијена или било којих других трговачких услова, ограничавање и контролу производње, тржишта, техничког развоја или улагања, подјелу тржишта или извора снабдијевања, примјену различитих услова за идентичне трансакције са другим привредним субјектима, доводећи их у неповољан положај у односу на конкуренцију, закључивање таквих споразума којима се друга страна условљава да прихвати додатне обавезе које по својој природи или обичајима у трговини нису у вези са предметом споразума.

У смислу члана 4. став (3) Закона, предметни споразуми нису забрањени ако доприносе унапређењу производње или дистрибуције робе и/или услуга унутар Босне и Херцеговине, или промоцији економског развоја и техничког развоја, при чему потрошачима омогућавају правичан удио користи која из њих произилази, а који намећу само ограничења неопходна за постизање циљева и не омогућавају искључивање конкуренције у битном дијелу предметних производа или услуга.

У складу са чланом 5. став (1) Закона, Конкуренцијској савјет, на захтјев једне или више странака у споразуму може донијети рјешење о појединачном изузећу од забране споразума, из члана 4. став (1) Закона, ако споразум испуњава услове, из члана 4. став (3) Закона.

Конкуренцијски савјет је утврђујући основаност навода из Захтјева, при том користећи документацију достављену уз њега и другу доступну документацију, извршио анализу ЦАТЛА уговора и утврдило сљедеће:

- ЦАТЛА уговор, као и код оригиналних аранжмана, подразумијева постојање одредби о ексклузивности и забрани конкуренције које чине њен саставни дио, које Подносиоци захтјева сматрају неопходним за спровођење ЦАТЛА уговора, а које су пропорционалне текућим циљевима Подносилаца захтјева.
- ЦАТЛА уговором се заснива сложен пословни однос, који поред ексклузивне дистрибуције, ексклузивне куповине, забране конкурисања и уступања права интелектуалне својине има елементе и вертикалног и хоризонталног рестриктивног споразума.
- Уговором се наставља сарадња између Подносилаца захтјева заснована на оригиналним аранжманима, на начин да се привредни субјекат КТ&Г именује за ексклузивног дистрибутера на глобалном нивоу, изузимајући територије Русије и Републике Кореје, при том дајући Philip Morris-у права да увози, извози, користи, чува, ставља у промет и/или дистрибуира производе, који обухватају електронске цигарете, несагоријевајуће производе и хибридне производе (бездимни производи).
- Портфолио производа Подносилаца захтјева подијељен је на платформе, које означавају одређену технологију, односно уређај и потрошни производ које је за њега везан. У том смислу разликују се: оригиналне платформе, које се односе на производе обухваћене оригиналним аранжманима, додатне платформе, које се односе на КТ&Г-ове производе које ће Philip Morris да дистрибуира, а које нису обухваћене оригиналним платформама, прекинуте платформе, код којих је дошло до прекида или истека уговора и нове платформе, које се односе на производе који нису обухваћени оригиналним и додатним платформама, а односе се на производе које КТ&Г развија или је већ развио.
- Уговором привредни субјекат КТ&Г именује Philip Morris-а за ексклузивног дистрибутера сваке појединачне платформе у оквиру портфолија и на свим тржиштима на иницијални период од пет година, при чему датум почетка примјене оригиналних платформи важи од датума ступања на снагу ЦАТЛА уговора, а за додатне платформе од датума потписивања одговарајућег прилога додатних платформи за сваку од додатних платформи појединачно.

Према одредбама ЦАТЛА уговора, дистрибуција производа неће започети док се не добије одобрење за потенцијално рестриктивне одредбе.

- Привредном субјекту Philip Morris се даје право да бира које платформе ће комерцијализовати, односно право да одлучи које производе из платформи ће стављати у промет и дистрибуирати, а које ће повући из промета. Повлачење производа из промета сматраће се прекинутим платформама само у случају када Philip Morris пошаље писмено обавјештење да не жели да врши комерцијализацију одређеног производа. Такве прекинуте платформе KT&G може након једне године сам комерцијализовати или то учинити преко другог дистрибутера. Привредни субјекат Philip Morris има искључиво право да доноси све комерцијалне одлуке, с тим да сноси све трошкове комерцијализације и да је обавези у погледу количине производа који требају да се комерцијализују.
- Привредни субјекат Philip Morris сам сачињава и проводи годишњи план продаје и маркетинг за сваку појединачну платформу у оквиру портфолија и при том је дужан да KT&G-у доставља тромјесечне извјештаје о реализацији тог плана.
- Привредни субјекат KT&G је на захтјев Philip Morris-а дужан да производе из ЦАТЛА уговора које је исти претходно повукао са тржишта, поновно произведе и достави, те да испуни његове захтјеве који се односе на побољшање, развој и нове верзије производа. Поред тога, привредни субјекти KT&G и Philip Morris имају могућност да формирају заједнички бренд са којим ће наступати на тржишту.
- Надокнада коју привредни субјекат Philip Morris плаћа KT&G-у у складу са ЦАТЛА уговором одређена је као проценат од пословног прихода по платформама, уз јасно дефинисање шта се сматра тим приходом, а шта потпада под трошкове, који се одузимају од прихода оствареног по платформама.
- Привредни субјекат Philip Morris има обавезу да се за све производе KT&G-а, као и све производе које Подносиоци захтјева заједнички формирају, придржава смјерница KT&G-а везано за бренд, јер се такви производи могу продавати само уз референцу са KT&G-овим лиценцираним брендovima, осим у Сједињеним Америчким Државама, ако је неки KT&G бренд тамо био претходно кориштен.
- Привредни субјекат KT&G производњу потрошних производа заједно са њиховим дизајнирањем и побољшањима повјерава Philip Morris-у, уз обавезу Philip Morris-а на ексклузивну куповину свих производа обухваћених ЦАТЛА уговором, осим потрошних производа које Philip Morris сам производи, са изузетком у случају да се KT&G другачије сагласи.
- Привредни субјекат KT&G се ЦАТЛА уговором обавезује да неће конкурисати платформама које су њиме обухваћене или са било којим другим конкурентским платформама и да неће дозволити да било који други привредни субјекат то учини са његовим производима ван територија Русије и Републике Кореје. Наведено важи и за производе које Philip Morris, у складу са ЦАТЛА уговором, није одабрао за комерцијализацију.
- Правила код нових производа у оквиру постојећих и нових платформи су нешто другачија. Тако се код нових или унапређених (ажурираних) производа које развије KT&G или се развију у име KT&G-а у оквиру оригиналних или додатних платформи, такав производ обухвата ЦАТЛА уговором само ако га у року од шест мјесеци Philip Morris одабере као производ који ће ставити на тржиште. ЦАТЛА уговором се предвиђа и право првенства Philip Morris-а да дистрибуира нове платформе.
- Привредни субјекат KT&G у сврху комерцијализације производа уступа своја права интелектуалне својине Philip Morris-у, с тим да KT&G има искључиво право да поднесе

захтјев и покрене поступак у вези регистрације интелектуалне својине за КТ&G-ов производ, док Philip Morris има искључиво право да то исто уради у погледу интелектуалне својине код производње Philip Morris-ових производа.

- Уговором је предвиђено оснивање радне групе у коју ће привредни субјекти Philip Morris и КТ&G именовати по три члана (извршна службеника). Радна група нема овлаштење да мијења одредбе ЦАТЛА уговора или других трансакционих докумената. Радна група је одговорна за рјешавање одређених питања између КТ&G-а и Philip Morris-а, који се односе на разговоре око измјене ЦАТЛА уговора због његовог непровођења, разговоре о измјенама у економским питањима ЦАТЛА уговора након измјена ексклузивности, која настану у вези са тржиштима, платформама или производима, разговоре и саглашавање са захтјевом Philip Morris-а везаним за побољшање производа које ће урадити КТ&G, консултације и одлуку о производњи и објектима за производњу КТ&G-а у којима ће се производити потрошни производи у име или од стране Philip Morris-а, за консултације о било којем смањењу предузетничког капитала, остала питања која су по било ком трансакционом документу прописана или дефинисана као посао радне групе и остала питања која у писаној форми одобре привредни субјекти КТ&G и Philip Morris као посао радне групе. Поред наведеног, радна група је одговорна за развој платформи у оквиру портфолија, након узимања у обзир било којих комерцијалних услова привредних субјеката КТ&G и Philip Morris.

Након анализе ЦАТЛА уговора, Конкуренијски савјет је утврдио чињенице и оцјенио доказе изнесене у предметном поступку, како слиједи:

- Примјена ЦАТЛА уговора предвиђа постојање рестрикција, које се односе на: ексклузивну дистрибуцију привредног субјекта Philip Morris на глобалном нивоу, ексклузивну продају од стране КТ&G-а и ексклузивну куповину производа од стране Philip Morris-а за потребе глобалне комерцијализације, те забрану конкурисања привредног субјекта КТ&G привредном субјекту Philip Morris са производима који су предмет ЦАТЛА уговора. Такође, ЦАТЛА уговор садржи и одредбе којима привредни субјекат КТ&G преноси и даје право на кориштење права интелектуалне својине Philip Morris-а (лиценца и могућност подлиценцирања), што се може посматрати као средство за ефикасно провођење ексклузивне дистрибуције и ефикасну примјену ЦАТЛА уговора.
- Конкуренијски савјет је приликом доношења одлуке у предметном поступку имао у виду цијелу трансакцију, без обзира што је одлучивало само о ЦАТЛА уговору. ЦАТЛА уговор је за потребе примјене на подручју Босне и Херцеговине цијењен само као вертикални споразум без обзира што исти има и елементе хоризонталног споразума. Ово из разлога што ће се производи који су предмет ЦАТЛА уговора на територији Босне и Херцеговине само дистрибуирати, с обзиром да у Босни и Херцеговини не постоји производња, нити је у складу са ЦАТЛА уговором предвиђена успостава производње Подносилаца захтјева, што предметном уговору даје претежно вертикални карактер.
- Конкуренијски савјет је у складу са карактером споразума цијенио могућност примјене Одлуке о групном изузећу споразума између привредних субјеката који дјелују на различитим нивоима производње, односно дистрибуције (вертикални споразуми), те имајући у виду да тржишно учешће привредног субјекта Philip Morris као ексклузивног купца и дистрибутера производа који су предмет ЦАТЛА уговора на релевантном тржишту износи (..)**%, утврдио да ЦАТЛА уговор не испуњава услов за групно изузеће у смислу члана 11. наведене Одлуке. Такође, Конкуренијски савјет је сходно тржишним учешћима Подносилаца захтјева на релевантном тржишту, цијенио и услове за постојање споразума мале вриједности, у складу са чланом 8. Закона, када се одредбе о забрани рестриктивних споразума из члана 4. став (1) Закона не примјењују и утврдио да ЦАТЛА уговор не испуњава ни те услове.
- Рестриктивни споразум за који се у складу са чланом 5. став (1) Закона тражи изузеће од забране, може бити изузет од забране ако испуњава услове прописане одредбама члана 4. став

(3) Закона. Наведеним одредбама је прописано да рестриктивни споразуми из члан 4. став (1) Закона нису забрањени ако доприносе унапређењу производње или дистрибуције робе и/или услуга унутар Босне и Херцеговине, или промоцији техничког и економског развоја, при чему потрошачима омогућавају правичан удио користи која из њих произилази, а који намећу само ограничења неопходна за постизање циљева и не омогућавају искључивање конкуренције у битном дијелу предметних производа или услуга.

- Конкуренцијски савјет је оцјењујући испуњеност услова споразума у погледу доприноса унапређењу производње и дистрибуције робе на тржишту Босне и Херцеговине, односно промоцији техничког и економског развоја, прихватио наводе Подносилаца захтјева да ЦАТЛА уговор омогућава ширење продаје КТ&Г-ових бездимних производа, јачајући његово присуство на релевантном тржишту. КТ&Г производи употпуњавају портфолио Philip Morris-а, који уз своје искуство, ресурсе и инфраструктуру може допринијети њиховом даљем унапређењу и помоћи даљем пласману производа који настају развојем нових технологија. Евидентно је да већина великих дуванских компанија на националној територији послује само са једним дистрибутером, при чему продавци нуде разнолик портфолио са више брендова, имајући у виду потрошачке преференције у погледу брендирања и квалитета производа. С тим у вези прихваћени су наводи Подносилаца захтјева (..)**.
- Конкуренцијски савјет је оцјењујући испуњеност услова споразума, којим се омогућава правичан удио користи потрошачима, прихватио наводе Подносилаца захтјева да ће ексклузивна дистрибуција пружити потрошачима шири спектар избора укуса, цијена и технологије, проширујући избор на КТ&Г производе и омогућавајући додатне здравствене бенефиције. Према наводима Подносилаца захтјева, ради се о производима који су мање штетни од конвенционалних дуванских производа, а иновације и смањење здравствених проблема су у основи развоја алтернатива конвенционалним дуванским производима. Намјера Подносилаца захтјева је да КТ&Г производи задрже ниже цијене у поређењу са IQOS/HEETS-ом, што ће омогућити атрактивну алтернативу за босанскохерцеговачке потрошаче који воде рачуна о трошковима и довести до свеукупне конкурентније понуде. Конкуренцијски савјет је у обзир узео и наводе Подносилаца захтјева да би повећање доступности алтернативних производа који садрже никотин на босанскохерцеговачком тржишту довело до свеукупног општег повећања квалитета и конкурентности тржишта, као и увођења додатних иновација за локалне потрошаче. Производи који су предмет ЦАТЛА уговора производиће се у складу са регулаторним захтјевима и примјењивим стандардима Philip Morris-а, док ће међусобна сарадња Подносилаца захтјева обезбједити побољшање покривености и доступности тих производа.
- Конкуренцијски савјет је оцјењујући испуњеност услова споразума, који се односе на ограничења неопходна за постизање циљева, а која не омогућавају искључивање конкуренције у битном дијелу предметних производа, прихватио наводе Подносилаца захтјева да су одредбе о ексклузивности и забрани конкуренције објективно неопходне и пропорционалне циљевима Подносилаца захтјева у вези са провођењем ЦАТЛА уговора. Одредбе ЦАТЛА уговора о ексклузивној куповини, ексклузивној продаји, забрани конкурисања и ексклузивном праву кориштења интелектуалне својине у сврху продаје производа обухваћених ЦАТЛА уговором могу су посматрати као компензација привредном субјекту Philip Morris за његов ангажман и инвестиције у промоцији и продаји производа КТ&Г-а, при чему треба имати у виду све јачи притисак алтернативних добављача који ублажава ограничавајуће ефекте. Конкуренцијски савјет је приликом ове оцјене имао у виду трајање одредби о ексклузивности и забрани конкуренције, као и то да се у предметном случају ради о уговору који има дејство широм свијета, који омогућава постепено лансирање производа на разним тржиштима. Такође, Конкуренцијски савјет је у обзир узео и чињеницу да се ЦАТЛА уговор односи на брендове који су у Босни и Херцеговини заступљени преко оригиналних аранжмана, при чему примјена споразума неће довести до повећања ограничења интра-бренд конкуренције (конкуренција дистрибутера исте робне марке), него што је то

последица оригиналних аранжмана, односно претходно изузетог Уговора о дистрибуцији који су Подносиоци захтјева закључили дана 29. јануара 2020. године.

На основу наведеног, Конкуренцијски савјет је утврдио да су Подносиоци захтјева у довољној мјери аргументовали испуњеност Законом прописаних услова за појединачно изузеће ЦАТЛА уговора, те је одлучило као у тачки 1. диспозитива овог Рјешења.

Почетак и трајање појединачног изузећа рестриктивног споразума прописани су одредбама члана 6. став (2) и (5) Закона, гдје је наведено да појединачно изузеће важи од дана закључивања споразума и да не може трајати дужије од пет година. ЦАТЛА уговором је одређено трајање одредби о ексклузивности за почетни период од пет година. С обзиром да се ефекти предметног споразума у Босни и Херцеговини одражавају превасходно кроз ексклузивну дистрибуцију, Конкуренцијски савјет је сходно томе одобрио појединачно изузеће ЦАТЛА уговора на период од пет година почев од дана закључивања ЦАТЛА уговора, тј. почев од 30.01.2023. године, како је то наведено у тачки 2. диспозитива овог Рјешења.

9. Административна такса

Подносиоци захтјева на ово Рјешење, у складу са одредбом члана 2. став (1) тарифни број 107. тачка а) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренцијским савјетом ("Службени гласник БиХ", бр. 30/06, 18/11 и 75/18), дужни су платити административну таксу у износу од 2.000,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

Имајући у виду наведено, Конкуренцијски савјет је одлучио као у тачки 3. диспозитива овог Рјешења.

10. Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није допуштена жалба.

Незадовољна странка може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог Рјешења.

Предсједница

Адиса Бегих